

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za osnanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Up ravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zadnji poskus.

Usoda grofa Badenija je uprav tragična. Zadel ga je pretežavna naloga, narečiti konec narodnostnim bojem v naši državni polovici, ker sicer brez izrednih sredstev ni spraviti državnega voza iz jarka, v kateri je zašel, in lotiti se mora te naloge prav v času, ko je nasprotstvo mej posamnimi narodi večje, kakor je bilo kdaj poprej in ko je sploh vsa politična situacija skrajno kritična. Doseči mora spravo predno dožene najvažnejšo svojo nalogo, pogodbo z Ogrsko.

To pretežavno nalogo, s katero si je že toliko državnikov belilo glave, naj grof Badeni dožene v razmeroma jako kratkem času, tekom štirih mesecev, kajti konec meseca septembra se po sedanjih dispozicijah zopet sda državni zbor, da reši proračun in na provizorno podaljšanje pogodbe z Ogrsko nanašajočo se predlogo.

Jedna pot, deseti porazumljenje mej narodni in omogočiti redno funkcioniranje državnega zbora, so pogajanja, katerih se bo vlada morala lotiti čim prej, saj je rok štirih mesecev za tako težak kompleks vprašanj sila kratek. Pogajanja! Ko bi Nemci hoteli vsem nemškimi narodom zagotoviti naravno ravnopravnost, ko bi jim bilo res za mir v državi in za spravo mej narodi, ko bi hoteli priznati vsem jednake pravice, kakor zahtevajo, naj se vsem nalagajo jednake dolžnosti, bi bilo spravo lahko doseči. A kaj, ko gre Nemcem samo za hegemonijo, za prevlado v državi in ko se nečejo odreči pohlepnosti po gospodstvu nad drugimi narodi!

Na drugi strani so bridke izkušnje naučile Slovane opreznosti. Staročeško stranko je zadela politična smrt, ker ni znala varovati interesov svojega naroda, ker je mislila, da zadostujejo polovičarski uspehi, da končne in definitivne rešitve narodnega vprašanja ni dognati nakrat, nego da se jej je počasno približevati, in da je vsako narodno pridobitev poplačati z velikimi žrtvami. Za tako pogajanje sedanjih čeških zastopnikov ni dobiti.

Narodno vprašanje se mora končno rešiti, ker

je polovičarska rešitev zdaj že nemogoča. A kako? Jeden najmerodajnejših voditeljev češkega kluba, Kaizl, je v ponedeljek govoril v Kraljevem gradu o političnem položaju, in je pri tej priliki povedal, da so Čehi pripravljeni, pogajati se z Nemci, toda podlaga pogajanjem mora biti načelo o popolni enakopravnosti in enakovrednosti obeh narodov, na katerem principijelnem stališču so zasnovane tudi jezikovne neredbe. Rekel pa je zajedno, in to je po naši sodbi najvažnejši moment v njegovih izjavah, da ne smatra jezikovne neredbe za jedino in izključno formulo, v kateri naj se princip ravnopravnosti uveljavi.

Čehi torej ne zahtevajo, da se na ta način, kakor je izveden v jezikovnih neredbah, uveljavi princip narodne enakopravnosti in enakovrednosti, pač pa zahtevajo kot *conditio sine qua non*, da se princip sploh uveljavi. To pa se ne da drugače doseči, kakor potem nacionalne avtonomije, katere bistvo je „Slovenski Svet“ v zadnji številki dobro obrazložil. Za ta način rešitve narodnostnih in državnopravnih sporov se ogreva tudi dunajska „Extrapost“, katera ni menda brez vzroka prišla na glas oficioznega lista. „Extrapost“ je v členu, naslovljenem „Die österreichische Frage“, dobro pojasnila, da bi rešitev narodnostnih bojev potom nacionalne avtonomije zagotovila vsem narodom ravnopravnost, in zajedno ublažila državno-pravna nasprotstva. Ako je ta glas oficioznega lista v kaki zvezi z vladnimi intencijami, bi se tega resnično veselili, in bi le želeli, da se ideje oklenejo tudi tisti, kateri jo zdaj perhorescirajo, v prvi vrsti Čehi, ki so doslej z državnopravnega stališča vsa taka stremljenja neposredno ali posredno odklanjali tako odločno, kakor tudi Nemci.

Nacionalna avtonomija je vsekakor formula, po kateri bi se narodnostno vprašanje najbolje in najpravičnejše rešilo. Morda se najdejo tekom pogajanj še druge formule, vsekakor pa bodo ta pogajanja zadnji poskus sedanjega ministerstva, doseči spravo mej narodi na podlagi mejsebojnega sporazumljenja.

Ako se ta poskus ne posreči, potem ni rešitve

ne za vlado in morda tudi ne za ustavo, kajti proti Čehom in Slovencem je prav tako težko vladati, kakor proti Nemcem, toliko težje, ker se pogajajo Slovani za pravico in pravičnost, Nemci pa za krivico.

V Ljubljani, 9. junija.

Desnica pri cesarju. Ko so bili vodje desnice pri cesarju, je cesar posebno prijazno govoril z Dipaulijem. Izrekel je, da ga posebno veseli, da so planinski Nemci pristopili desnici in tako defali v zmislju narodna enakopravnosti. — Proti Kaizlu je cesar rekel, da se mora napraviti sprava na Češkem, kajti poprej ne bode miru v državi. Ta češki poslanec je rekel, da so Čehi ponujali Nemcem že bel list, na kateri naj napišejo svoje želje, seveda s pogojem, da bode ravno isto tudi za Čeha veljalo. Nemci pa tega niso hoteli.

Pogajanja mej Čehi in Nemci. Člani parlamentarne komisije češkega kluba so v petek odšli z Dunaja. Dogovarjali so se z vlado glede morebitnih pogajanj z Nemci. Čehi so izjavili, da bi bilo zanje poniževalno, ko bi Nemcem stavili kake ponudbe zaradi sprave. Prvi korak mora storiti vlada ali pa Nemci. Čehi se bodo pa pogajali samo, ako Nemci priznajo načelo popolne jezikovne enakopravnosti. O tem, kako naj se izvede ta pariteta in o varstvu narodnih manjšin, se da razgovarjati. Čehi pojdejo k pogajanjem z uverjenjem, da Nemcem ne morejo ničesar pripenjati, temveč bodo morali odjenjati le Nemci, ki imajo že vse ustavne pravice. Da bi pogajanja imela kaj uspeha, ni upanja, ker Nemci ne marajo za narodno enakopravnost. — V tem smislu pišejo češki listi.

Prememba v deželni načelnosti. Letošnje poletje pojde baje v pokoj več deželni načelnikov. Solnograški namestnik, grof Thun slavi petindvajsetletnico svojega namestnikovanja, potem pa pojde v pokoj. Njegov naslednik bode baje njegov sin, grof Jožef Thun, ki sedaj kot dvorni svetnik vodi okrajno glavarstvo v Bregencu. Schmiedt Sabierow, deželni predsednik, slavi letos petindvajsetletni svoj uradniški jubilej, potem pa tudi pojde v pokoj. Njegov naslednik bode baje

LISTEK.

Na višini našega časa.

(Aforizmi. — Piše Zlogonski.)

I.

(Dalje.)

Človek je pa — kakor se izražajo naravoslovci — „razumna žival“. Torej „žival“, rekli bi, najprej, ali v prvi vrsti „žival“. Zlobneži sploh trdijo, da je človek „najpopolnejša žival“, ki se nikakor posebno, ali kakor rečejo z lepo besedo, ki se specifično ne loči od nižjih živalij. Gotovo je, imej na zore o duši kakoršnekoli, da je ona poseben, od materije in njenih sil ločena substancija, ali pa da je samo funkcija živčnega kompliciranega aparata; gotovo je, da je duševno delovanje zavisno od telesnega, torej od materialnosti. Človek se je vedno imel z naravo boriti, da ji je vzel to, kar mu je za telesno, in torej tudi za duševno življenje potrebo. Smelo rečemo zato, da je cela povest človeška boj z naravo za materialni obstanek. Takisto razumejo tudi moderni povestničarji vso človeško minulost. To se zdi znabiti komu paradokso, posebno če meni kdo, da odločujejo osodo učenjaki pri debelih volumih — i pri nas Slovencih so filozofi takih nazorov! — Ali po-

glejmo le sedanjost! Kdor ima odprte oči, vidi, da je neodvisnost naroda neodvisnost njegovega premoženja: da je industrija, promet, obrt itd., in vse kar je najvišjega v kulturi, kar daje duhu najblažjega užitka, umetnost in literatura, da je i ta odvisna od materialnega blagostana. Saj tudi pri pojedincih zapazimo, da uživajo umetnost le oni, ki imajo zadovoljene telesne potrebe. Gladen siromak pač ne pojde Homerja čitat in tudi ne galerije slik gledat! Zdrava politika je le ona, ki se ozira v prvem redu na ekonomski blagor naroda; in zakon je ta, da narod, ki nima trdnih temeljev gospodarskih, sploh narod ni, ni ona skupina posameznikov, ki se udeležuje vseh prosvetnih in blagoslovov človeške kulture. In ker je glavno sredstvo kulture izrazilo mislij — jezik, zato je le ona skupina nazivati narodom v pravem smislu, ki more biti kot taka s svojim jezikom deležna svetovne kulture. O tem pa pregovorimo še v svojem poglavju.

Zlasti Slovenci morajo imeti vedno pred očmi ta železni zakon naravnosti: kultura je, — da se zopet drastično izrazim, kakor gori o sreči — materialni blagostan. Pač vemo, da s tem ni opredeljena kultura, pač vemo, da so bogatini dostikrat nesrečni, ali tu govorimo o prvih pogojih, o bistvu in pravilu. Grkom se je razvijala umet-

nost, ko so si ustvarili narodno premoženje, Aristotel je modroval, ker mu je Aleksander Veliki ponudil svoja bogata sredstva, Rafael je slikal svoje Madonne, ker je bogati papež hotel odličiti svoj prestol, — toda inter arma za obstanek pa silent Musae, v boju za vsakdanji kruhek so Muze prezirane.

Zadača človeštva je, podjarmiti si brezkončne sile prirode, prisvojiti si tako svoje fiziško premoženje, zajamčiti si svoj gmotni obstanek: s tem je dano vse drugo, kakor je na drugi strani znano, da je vzrok skoro vsej bedi, moralški in fiziški, revščina, uboštvo. Vidimo pa, da se človeštvo jako množi. Vsa j v tej meri, kakor se množi, mora se pomnoževati premoženje, ker inace bi nastal občni boj in pogin ljudi. V naše veselje pa opazamo, da raste premoženje v geometrijski progresiji, če se v aritmetički človeštvo množi. Človeški duh je našel, prisiljen po borbi za obstanek, sile v prirodi, koje se niso prej nikoli porabljemale: par in elektrika sta, kar se vporabe tiče, povsem novi sili. Civilizacija del sveta — osobito Amerikanci in Angliji — izrablja prirodne sile sistematično in z velikanskim uspehom. Znanost in spretnost v tem je — tehnika. Kadar premore človeštvo z magonosno vse divje sile narave, in kadar premore — sebe in svoje atavistične nazore, tedaj

grof Gcs, kateri je že kot dvorni svetnik služboval na Koroškem, in se Slovencem ni kazal prijaznega. Nadalje se nekaj govori, da se maje stol Rinaldinijev, kar pa še ni povsem verjetno.

Liberalni grehi. „Deutsches Volksblatt“, list, ki zadnji čas jako navdušeno zagovarja federalizem, našteva liberalcem grehe, s katerimi so centralizem podkopali, ki bi bil Nemcem lahko mnogo koristil. Odpraviti bi bili morali vse, kar spominja federalizma: razdelitev države na kronovine, stanovska zastopstva, ki slone naravno na federativni podlagi, poskrbeti bi bili tudi morali, da bi se delegacije ne volile tako, kakor se volijo sedaj. Pozabili so nemščino proglasiti za državni jezik, kajti s tem bi bili zagotovili Nemcem prvenstvo v državi. Z upravno reformo bi bili morali preprečiti, da bi se po ustavi vzbujena politična individualnost Slovanov ne mogla obračati proti Nemcem. Po'eg tega so nemški in židovski tovarnarji dobivali slovanske delavce v nemške kraje in je tako slovanili. Samo vsled tega, da so liberalci proti lastnemu sistemu toliko grešili, je bilo mogoče, da se je grof Baden upal izdati svoje ministerske naredbes. — Nemškonarodni list torej za centralizem le za to ni, ker ne daje dovolj jamstva za nemško hegemonijo.

Mirovna pogajanja se počasno vrše. Dolgo so se pogajali o tem, kje naj se mir podpiše. Turki so na vsak način hoteli, naj se podpiše kje v Tesliji, kateri kraj naj bi se tudi imenoval. Veloposlaniki pa iz raznih vzrokov niso bili za to, kajti s tem bi se jako povzdignil turški šovinizem. — Nekateri diplomatje so predlagali, naj bi se ob enem dogovorili o krščanskih stvarih. Kmalu so pa spoznali, da bi pogajanja bila predolga in so krščansko vprašanje zopet odložili. Sedaj je pa vprašanje, kdaj se lotijo krščanskega vprašanja. Videti je, da se boje še enkrat opreči roke, kakor so se jih že bili enkrat. Diplomacija v orijentu nima posebne sreče.

Dopisi.

Od Save, 5. junija. Marsikje na Slovenskem žive še meščani stare šole, ki svoja imena še nemški pišejo in ki tudi nemški laglje govore, kakor slovenski, pa ravno niso sovražni slovenskemu gibanju in z rablim, lepim ravnanjem se jih počasi pripravi vsaj do tega, da ne nasprotujejo narodnostnemu razvoju in da že tudi z nami pri volitvah velijo. Na slovenskem Štajerskem se tamošnji vzorni agitatorji tega vodila strogo drže, in surovi napadi na posamezne drugače misleče niso tam v navadi. Na Kranjskem je to vse drugače. Ob volitvah — najhujše osebnosti. Že pred volitvami se raztelesijo mogoči kandidati, dan pred volitvijo se z gnojnico polijejo in še več tednov po volitvi smrdi okoli njihovega imena. Dobrih starišev otrok mora biti, kdor zamore vas to premagati, in če je še toliko čist značaj, bodi agitator ali kandidat, ob pošteno ime prideš na Kranjskem, če se količkaj upaš ven v politično borbo. Tudi privatno, famijarno življenje takih ni sigurno pred napadi. V tej stroki je žurnalistika kranjskega škofa in njegovih agitatorjev nedosegljiva. Če koga ni pridobiti v klerikalni tabor, spusti se vsa jata klerikalnih žurnalistov nanj in obrekovanje, priprosto zabavljanje, grdenje je na dnevnem redu. Vidi se iz teh spisov

postane slobodno, tedaj bo šel človek človek: bitje slobodno in srečno! Sedaj je za razvoj našega roda najvažnejša — tehnika. To naj bi si zapomnili posebno Slovenci! Ne „besedavljaj“ niti metafizični ne bodo rešili sveta. Morenje z aristi in s starimi teksti, kakor se dandanes v stari Evropi v obče goji mej srednješolsko mladežjo, pa je nazadnjaštvo, pogubono nazadnjaštvo! Tam v zatonu soluca vstaja nov, svež narod, ki ni navezan na tradicije stare, strohnele kulture, ta rod raste, se krepi v modernem sijaju napredka. Gorje Evropi, če si bo še dolgo krivila svoj hrbet, brskajoč bedasto po starih oblikah, po preživelih se mitih! Oči si skvari kmalu stara baba pri starih kljukah anahronistiškega zadržaja; smrt se ji približa, če se bo še kaj časa branila čudotvornega, omajajočega oda (životne sile) modernega napredka! Ne več gimnazija, ki je bila dobra menda v renesanci, in njena gramatika, temveč realka z mladeniškim življenjem! Ne več theol., philol., itd. — sciška univerza, temveč visoka šola na zdravih principih prirodne vede, kateri naj bodo temelj vsem znanostim!

Ali zdi se, da je Evropa v svoji starosti in koščeniosti že tako otrpnela, da je iz lahka ni več vzdramiti; Amerikanci se nam smejejo, mi pa nji-

satanično veselje nad tem, da se politični nasprotnik kolikor možno oškoduje, da se grdi, zasmehuje, obrekuje, češ, ne boš nam več nasprotoval! Tako se je zadnji čas, torej dolgo po volitvah, spustil tak kapelan z verige in se seveda v „Slovenca“ lotil Radeč. Ti Radečani niso nič drugega hudega storili, kakor to, da so hoteli skrbeti, naj bi Višnikar zmagal proti Povšetu. Ob prejšnjih volitvah so bili s Povšetom zadovoljni, in tedaj je naše kapelanstvo Radečane močno hvalilo. Sedaj pa so Radečani hkrati postali kar največji ničvedneži in zavrženci. Res, da niso vsi tako narodni, kakor bi bilo želeli, in da je mej njimi še odločnih nasprotnikov našemu narodnemu gibanju, ali na tak način, kakor je „Slovenec“ Radečane obdelal, se vendar ne sme postopati, takemu ravnanju se mora vendar vse upreti, kar ima še kaj čuta dostojnosti v sebi. Ali hočete, da postane kranjska duhovščina glasovita po surovosti nekaterih posamičnih kaplanov? Drugi svet generalizira rad! Na tak način ni za narodno stvar nikjer dobiti prijateljev, najmanj tam, kjer jih še nimamo dosti. Sicer pa ima vsak človek v urejeni državi pravico zahtevati, da se njemu, njegovi ožji in širji družini in sotržanom ne krade časti, kakor je to storil „Slovenec“ fantalinski dopisnik Radečanom. Abderite zove škofov žurnalist kar vse Radečane, razen Petriča, kateri je pri volitvah „katoliško“ vino točil, in predstavlja jih kot najzabitejše ljudi na svetu, ker niso potegnili s klerikalci. Kolikor vemo, plačujejo tudi Radečani davke, katoličani so tudi, a njih prokletstvo je, da žive na Kranjskem, pa nečajo plesati, kakor hočejo klerikalci. Ko bi si dali od klerikalcev ukazovati, bi ti vse njih nepotrebno nemškovanje blagoslovljali. Morda bi ne škodilo, ko bi vlada opozorila škofa, da tako naltcevanje v njegovem „Leibzurnalu“ ni spodobno, ko bi ga spomnila na Podrago ter ga opozorila, da „Kultus und Unterricht“ v Avstriji še ni identično s tatvino časti in poštenja. Morebiti bi se prišla škofa beseda, da je tudi našemu cesarju, po čegar milosti je postal škof in ekscelexca, pred vsem zoperno tako podivjano počenjanje in to v imeni Boga ljubezni. Sicer pa imajo državni organi menda še vedno pravico, nekoliko nadzorovati počenjanje škofovih žurnalistov in ti organi bi menda smeli zahtevati, da ne sme noben duhovnik pozabiti, da je nekaj razločka mej njegovim poklicem in poklicem pouličnih napadalcev. Jemati čast kar prebivalstvu celega trga, je velika surovost, in nekaj malo zunanje omike bi ti naši kapelani že smeli imeti, drugače bo treba ljubljansko semenišče iz „višjih ozirov“ zapreti. Tako nekako bi mogel najvišji državni funkcionar v deželi govoriti z najvišjim cerkvenim funkcionarjem — in morda bi kaj pomagalo. Pošteno ime je vsakemu dosti vredno, čeprav je le majhen posestnik ali trgovec v Radečah!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. junija.

— (Zdravniška zbornica kranjska.) Občni zbor po zbornici zastopanih zdravnikov se bo vršil dne 24. junija 1897. ob 4. uri popoldan v zbornični pisarni, Turjaški trg 6, II. nadstropje. Dnevni red: 1. Poročilo o bolniških blagajnah, njih uplivu na zdravniške razmere in o sredstvih, kako je zaščititi oškodovanje zdravniškega stanu. (Dr. Gregorič). 2. O ustanovitvi stanovskega reda za zdravnike. (Dr. Bock). 3. Ali naj se razširi disciplinarna pravica zbornice? (Dr. Bock). 4. O evidenci vseh v Avstriji izpraznjenih zdravniških služb. (Dr. Bock). 5. Predlogi.

hovega krehota še vedno ne razumemo. Kdaj se vzbudimo? Ko nam zaklenka smrtni zvon?

K višku! Tudi Slovenci treba, da storimo svojo kulturno dolžnost. Zavedajmo se, da smo Slovani, del onega roda, ki je v svoji veliki večini še ohranil svoje, dasi surovo zdravje; in kar je nepokvarjenega, dovezetno je za vse dobro. Toda žalibože, mesto da bi hrumeli naprej v naročje rešilne moderne znanosti in kulture, moramo se korak na korak prepirati s preteklostjo, z reakcijo, z neumnostjo..., in poleg tega prepira ne pridemo naprej. Zvezde smo prebrojili in njih neskončnost premerili, divjo moč pogubonozne strele smo ukrotili v ljubeznivo nam deklo, ogenj v močnega nam hlapca; mimo mene žvižga lokomotiva, na daljne kilometre se pogovarjam z elektriškimi in magnetiškimi usti z dragim prijateljem, ki mi natanko poroča velikanski napredek tamošnjih bratov — kaj pa slšim tu spodaj pod seboj? Ja-li res? Stara baba-klepetulja teka za batino ter s capcem pred ljudi na cesto, ki gredo za luno in slobodo, svari jih pogube, češ: „Parostroj vas zmelje, elektrika ubije, sloboda vas zveže, reanica umori, nazaj, k meni v naročje nazaj...!“ Dosti jih je, ki se zatečejo k njej prestrašeni, drugi se dan na dan z njo ravšajo in kavšajo, naprej pa — ne pridejo; jaz to vidim in slšim, pa skoro ne verjamem svojim čutom. (Dalje prih.)

— (Odprava krošnjarstva v Ljubljani.) Ljubljanski obč. svet je, kakor se je že poročalo, v seji dne 1. t. m. vsled poročila mestnega policijskega komisarja Frana Podgorška in na dotični predlog policijskega odseka sklenil, da se izposluje prepoved krošnjarjenja za Ljubljano. Ta sklep je le pozdraviti. Krošnjarstvo se širi v Ljubljani v škodo domačih trgovcev in obrtnikov vedno bolj in bolj, in ako bi tako napredovalo, bi se škoda kmalu znatno občutila. Druga manjša mesta (n. pr. Celovec) izposlovala so si že prepoved krošnjarstva in ravno vsled tega, ker je v drugih sosednih mestih krošnjarstvo prepovedano, množe se krošnjarji v Ljubljani. Zlasti je na Ogerskem cela vrsta mest, v katerih ni dovoljeno krošnjariti in posledek tega je, da ogerski — večinoma židovski — krošnjarji pribijajo v naše kraje in tu leto in dan krošnjarijo v veliko škodo našemu malemu trgovcu in obrtniku, pa tudi v škodo občinstvu, katero se da po krošnjarijih prerado zapeljati, da kupi od njih večinoma slabo, preležano blago. Konkurenca s krošnjarji je pa malemu trgovcu in obrtniku težavna. Krošnjarji, ki so blago kupili pri kaki razprodaji ali pri trgovcih, ki zapravljajo in blago za vsako ceno prodajajo, ali pri kakih tatinskih prikrivalcih in nepoštenih ljudeh, so že vsled tega in še z ozirom na svoje neznatne potrebe in stroške, ki jih imajo, v stanu, blago ceneje prodajati. Vrh tega pa krošnjarji naravnost sleparijo občinstvo na ta način, da mu blago hvalijo in cenijo visoko nad faksično vrednostjo. Marsikdo se v svoji nevednosti in neizkušenosti in v svoji poštenosti, zanašajoč se tudi na poštenost krošnjarjevo, vjame in preplača desetkrat ali še večkrat kupljeno blago. V tem oziru se odlikujejo posebno židovski krošnjarji. Krošnjarstvo je pa večinoma v rokah židov. Skušnje uče, da tudi večina krščanskih krošnjarjev krošnjari za židovske podjetnike ali da vsaj pri njih kupujejo blago. Zaačilno je n. pr. da so krščanski krošnjarji večinoma v službi židovskih trgovcev. Tudi drugi razlogi govore za odpravo krošnjarstva v Ljubljani. Občeznano je, da so krošnjarji jako nadležni in da nadlegujejo goste po gostilnah in kavarinah, sprehajalce po sprehajališčih in stanovnike po hišah in da se jih je včasih jako težko odkrižati. Upamo, da bo de Ljubljana po prenovitvi vsled svoje lepe okolice spet pridobila tujce v svoje ozidje in da se bode promet tujcev kmalu povečal. V mestu pa, ki ima velik promet tujcev, posebno letoviščarjev, so krošnjarji neljubi in neprijetni gostje, in skoro v vseh letoviščih je krošnjarjenje prepovedano. Nadzorovanje krošnjarjev je zelo težavno in mnogokrat krošnjarji po mestu krošnjarijo, ki v to še dovoljenja nimajo. Kdo pa naj jih tudi po vseh hišah in gostilnah zasleduje? Stražnikov se vedo vedno dobro izogibati. In tudi če imajo dovoljenje za kaka dva dneva, navadno ostanejo dlje časa v Ljubljani. Omeniti je tudi še, da prodajajo zlasti židovski krošnjarji nesramne slike, fotografije in druge predmete, ki so v pohujšanje, in da je v mestu, kjer so stalne trgovine, krošnjarstvo nepotrebno. To bi bili važnejši razlogi za odpravo krošnjarstva. Navesti bi se še dalo mnogo več o nepotrebnosti in škodljivosti krošnjarstva v mestu, ali za sedaj dovolj. Prvi korak je storjen. Upamo, da se bode sklep občinskega sveta na merodajnih mestih uvaževal in da bode trgovinsko ministerstvo prepovedalo krošnjarjenje v ljubljanskem mestu.

— (Gospodinjska šola.) Lansko leto smo priobčili daljšo vrsto podlistkov, v katerih smo obširno popisali, kaj se je v drugih deželah in državah že storilo za izobrazbo širših slojev, tako za strokovno, kakor za splošno. Veseli nas, da tista naša izpodbujanja, naj bi se tudi pri nas začelo to polje obdelovati, niso ostala brez uspeha. V Ljubljani se zdaj snuje „gospodinjska šola“, v kateri se bodo dekleta učila kuhanja, šivanja itd. Namen je dober, in radi bomo tudi mi podpirali ta zavod, a prav zategadelj se nam zdi jako škodljivo, da skušajo to napravo Koblar in drugovi fruktificirati v svoje politične namene. Taka reklama, kakor jo uganjajo ti ljudje za bodočo „gospodinjsko šolo“, obuja nezaupnost in mora zavodu samo škodovati. To gospodje menda vendar uvidijo, da za tako šolo treba podpore iz krogov narodne stranke, ker je drugod sploh ni dobiti; a tega naj nikar ne mislijo, da bomo držali hrbet, kadar bodejo s svojimi poleni po nas udrihali, pri tem pa dajali svoj denar za naprave, katere hočejo izkoristiti proti nam! Priporočamo torej malo manj reklame.

— Dalje v prilogi. —

— (Izlet pevskih zborov „Glasbene Matice“ v Postojino dne 13. t. m.) Udeležnikom tega izleta naznanjamo, da je slavni upravni odbor postojinske jame pevkam in pevcem „Glasbene Matice“ dovolil brezplačni vstop v jamo. Ostali izletniki plačali pa bodo za vstop v jamo le 50 kr. — Pevcem in pevkijam razdelile se bodo vstopnice že v Ljubljani, drugi izletniki jih bodo pa dobili na dan izleta v Postojini. Kakor čujemo, pripravljajo se Postojinčanje na jako ljubezniv sprejem naših izletnikov. Končno opozarjamo še enkrat izletnike, da moramo do petka dopoldne vedeti koliko se jih bude udeležilo skupnega obeda. Torej naj se na to stran vsakdo podviza.

— (Pevski zbor „Glasbene Matice“) ima danes skupno pevsko vajo. Ženski zbor prične ob 1/2 8. uri, moški zbor ob 8. uri zvečer. Prihodnja skušnja bo jutri v četrtek ob istem času.

— (Novo učno sredstvo.) Naučno ministerstvo je potrdilo „Slovenski stenski abecednik s slikami“, kateri je izšel v založbi Ig. pl. Kleinmayra & Fed. Bambergar ter velja 5 K. Abecednik se sme rabiti na vseh ljudskih šolah, v katerih je slovenščina učni jezik.

— (Parobrod na Ljubljani.) Gosp. Karol Kotnik na Vrhniki je prejel dovoljenja, voziti po Ljubljani s parobrodom, in sicer od Vrhnike do Ljubljane. Parobrod bude urejen za promet z ljudmi in s tovari ter bi se na potu z Vrhnike v Ljubljano ustavljal tudi Podpečjo in v Lipah.

— (Obrotno gibanje v Ljubljani.) Tekom meseca maja pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Fränkl Alfred v Mödlingu, filiala tukaj na Mestnem trgu št. 11, prodajo čevljev; Krak Anton, Breg štev. 18, gostilničarski obrt; Kapus Andrej, Vodmat štev. 108, pekarski obrt; Schuppler Edmund, Rimska cesta štev. 6, stavbniški obrt; Bizjak Ivan, Vodmat štev. 91, prodajo piva v steklenicah; Trtnik Ivan, Prešernove ulice štev. 24, kramarijo z mešanim blagom; Bernot Primož, Prečne ulice št. 4, sodarski obrt; Gril Lucija, Vodmat štev. 66, branjarijo. — Odpovedali pa so obrt in sicer: Alašovec Ivan, sobno slikarstvo; Soss Friderik, trgovino z manufakturnim blagom; Supan Viktor, advokaturu; Bayer Rudolf, trgovino z manufakturnim blagom; Černe Alojzija, mesarski obrt; Zalar Matija, pekarski obrt; Tonsern Ferdinand, prodajo premoga; Matjan Jera, pekarski obrt; Bernot Primož, prodajo lesnih izdelkov; Kordiš Ivan, branjarijo.

— (Neprevidni biciklisti.) Danes zjutraj povozil je neki biciklist v Kopitarjevih ulicah 70 let staro Barbo Gale, katere se je pri padcu na levi roki težko poškodovala. V ponedeljek pa je neka gospodična v Kolizejskih ulicah s kolesom podrla na tla nekega delavca in potem pustila kolo in izbežala. Delavec pobral je kolo in je peljal na Dunajsko cesto. Tukaj je pristopil nekdo k njemu, mu rekel, da nima nobene pravice do kolesa, in mu je kolo vzel iz rok in odšel. Tudi včeraj je neki neprevidni biciklist jednega pasanta skoraj podrl.

— (Nezgoda.) Jarnej Jeras, delavec na južnem kolodvoru je včeraj pri parivanju vagonov ponesrečil. Prijela sta ga dva pufarja za levo roko in mu zdrobila mezinco.

— (Izpred porotnega sodišča.) Pri porotni obravnavi v soboto bil je trgovec Jakob Jerman iz Domžal obtožen hudega goljufije, ker je po krivem prisegel, da Janezu Jermanu, posestniku in trgovcu v Ljubljani, ni dolžan 6900 gld., katerih povračilo je le-ta sodnim potom zahteval. Porotniki potrdili so stavljenjo jim vprašanje glede hudega goljufije, in sodišče obsodilo je obtoženca na tri in pol leta težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno.

— (Semenj.) Na včerajšnji semenj je bilo prignanih 809 konj in volov, 304 krav in 79 telet, skupaj 1192 glav živine. Kupčija je bila srednja, za govejo živino ni bilo nič zunanjih kapev. Konje kupovat bilo je prišlo nekaj kupcev iz Italije. Konji so se tudi najbolj prodajali, dočim je goveja živina imela prav nizko ceno.

— (Izgubljene reči.) Tekom meseca maja bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglašene naslednje izgubljene reči: šestdeset denarnic s skupnim zneskom 116 gld 17 kr., tri zlate ure za dame, zavitek svilnatga blaga, štiri srebrne žepne ure, trije dežniki, srebrna zapestnica, zlata verižica, 10 metrov šipk, škaflija z risalnim orodjem, etui za smodke in pompadour torbica.

— (Najdene reči.) Pri mestnem magistratu ljubljanskem bile so tekoma meseca maja oddane naslednje najdene reči: Dve zlati uri za dame, srebrna ura z verižico, zlata broša, dva zastavna lista, zlata zapestnica, trije dežniki, dve škafliji žepnih robcev, blagajniški ključ, srebrna verižica, otroški plaoid in paket vzorcev.

— (Izgubila.) Se je na poti od Vodmata čez Travniki do cerkve srea Jezusevega zlata ženska ura s kratko verižico.

— (Imenovanja.) Daž. šolski svet je imenoval: Gosp. Marijo Bavdek v Škocijanu za učiteljico v Leskovcu in g. Franca Jordana v Toplicah pri Zagorju učiteljem v Radečah, gosp. Viktoriji Praprotnik pa je podelil službo, katero

je že imela v Kranju, pa jo morala vsled bolezni opustiti.

— (Nove šole.) Daželski šolski svet je sklenil ustanoviti v Tomajlu dvorazrednico, v Soteski in v Bukovici pa jednorazrednici.

— (Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu maju 1897 je 89 strank vložilo 16 309 gld. 69 kr., 72 strank vzdignilo 7599 gld. 36 kr., torej več vložilo 8710 gld. 33 kr., 11 strankam se je izplačalo posojil 6550 gld., stanje vlog 379.089 gld. 51 1/2 kr., denarni promet 47.671 gld. 76 1/2 kr.

— (Požar.) V soboto dne 5. t. m. popoldne upelnil je v Zapotoku pri Sedražici ogenj 8 hiš in 8 gospodarskih poslopij. Ker odidejo iz te vasi spomladi skoro vsi posestniki po krošnjarstvu z doma, niso ubogi ljudje niti živine in hleva rešili in se je nekemu posestniku zadržalo kar osmero govedine. Zavarovani so skoraj vsi, žal, da za veliko premajhne vsote. Na lice nesreče pritekli so takoj gasilci iz Ribnice in iz Dolenjavasi, kateri so se obilo trudili, da so rešili, kar je bilo še mogoče rešiti. In to ni bilo kaj lahko mogoče, kajti voda je od vasi precej oddaljena. Bodi vrlim gasilec za njihov trud s tem izrečena hvala. Ogenj je bajè zanetil neki otrok. Torej i tu zopet in vedno vnovič velja: Stariši, pazite na svoje otroke! — O drugem velikem požaru se nam piše iz Vinice 4. t. m.: Dne 1. t. m. popoldne ob času, ko so bili skoro vsi stanovniki Vinice na polju, pričelo je goriti v onem delu vasi, v katerem so hiše in večinoma lesena gospodarska poslopja seveda s slamo krita. Nevarnost je bila velika, da bude zopet vse selo v plamenu, kar se je že večkrat zgodilo, tako zadnjič pred 9 leti. Da se je požar vsaj deloma lokalizoval, in to brez vsakršnih gasilnih priprav, zahvaliti se je v prvi vrsti gg. orožnikom, kateri so prvi na lice mesta prihiteli ter neutrudno delovali, dokler niso pričeli dohajati drugi ljudje, in pa tukajšnjemu g. madučitelju, kateri se je tudi pri tej priliki izkazal celega moža. Vsa dela je on vodil, ter tudi sam neumorno delal do ranega jutra, do tedaj, da je bil ogenj udušen. Hvala mu torej, kakor tudi vsem onim, ki so kolikor koli pripomogli, da se je nevarnost, ki je pretila celi Vinici, odvrnila. Vsega skupaj sta pogoreli dve hiši ter dvoje drugih gospodarskih poslopij. Škoda je precejšna, posebno še, ker je ogenj dvema pogorelcema uničil ves živč, obleko in orodje. Zažgali so najbrže otroci. Omenilo se je že zgoraj, da ni bilo nikakih gasilnih priprav, kajti cela Vinica ne premore niti najmanjše brizgalne ali kake valje lestve, a tudi vode je iz početka silno nedostajalo, dokler niso prišli Sečani, kateri so pridno dovažali vodo iz Kolpe ter se tudi sploh jako hvalosredno držali, osobito še odbornik S. Čast in hvala jim.

— (Žganje ga je ubilo.) Z Jesenic se nam piše: V soboto zjutraj našli so ljudje blizu železniškega tira znanega žganjarja Fr. Svetino, rodem iz Komnegorice. Ubila ga je prevelika množina žgane pijače, katere je bil zavžil.

— (Nesreče.) Dne 5. t. m. je nastal na Travi v Kočevskem okrožju velik požar, ki je upelnil cerkev, šolo in 13 hiš. — Vlak je povozil Heleno Abram iz Slavine, ko je šla preko zaprte železniške proge. — Dne 30. maja je šel 12letni poselnikov sin Fr. Fr. Prevč iz Dražgoš na Dražgoško goro. Pri trganju cvetic pa je padel preko 20 m visoke skale ter se ubil. — Dne 4. t. m. je 62letni delavec Jurij Benedičič v Kranju pri skladenju brzojavnih drogov tako nesrečno padel, da je takoj umrl. — V Švircah pri Žužemberku je treščilo v hlev posestnice Škebè, ki je do tal pogorel. Zgorela je petorica kozlov in 1 vol. Strela je švignila tudi v hlev posestnika Škofca in mu ubila vola in konja.

— (Boj pajka s čebelo.) Iz Grahovega nam piše prijatelj našega lista: Včeraj dopoldne sedel sem v vrtni lopi, pazil na čebele ter opazoval boj pajka s čebelo. Precej velik pajek-križavec razpel je čez noč v kotu pri vhodu veliko pajčevino, na kateri je lokavo prežal na plen. Čebela se oddalji roju ter leta brenča blizu pajčevine. Breenčanje vzdravi pajka, zdrzne se, ko zagleda lepo čebelo in poželjivo jo ogleduje. „To je pa velika muha“, — misli si pajek — „da bi se le v urečo zamotati hotela, o! to bo fia predjušnik!“ In obrisal se je okoli uš, kajti cadilo so se mu že sline ter šegotalo ga je po grlu in praznem želodcu. Prva želja se izpolni pajku, čebela se zamota v pajčevino. Hlastno skoči krivolok na isto, da jo umori brez usmiljenja; a zmotil se je. Čebela se brani hrabro. Premetavata in vrtita se po pajčevini precej časa. Pajek bi jo rad povezal in oplel s pajčevino, a ni šlo! Ta je bila preslaba, čebela jo je trgala sproti. Pajk ves osupnen debelo gleda, kaj to pomeni. Kaj takega se mu še ni pripetilo. Da se pajk malo oddahne, odjenja nekoliko. „To je pa huda muha“, misli pajk, ves segret od jeze in boja, „ta mi pa da opraviiti, ta — take pa še nisem imel v krepkih!“ Na to se zakadi še bolj srdit v čebelo, in vname se iz nova boj, ljut boj, boj na življenje in smrt. Zdejci pa nastavi čebela svoje bodalo, ostro želo na prsa sovražnika, ter je mu zasadi globoko v isto. Pajek, smrtno zadet, obvisi na pajčevini in pogine; čebela se pa iztrga in odleti zmagovosno.

— (Zaslepljenost brez meje.) „Domovina“ poroča: V četrtek, 27. dne majnika t. l. zborovala je celjska „Zadruga kovinskih in stavbniških obrtnikov“ v gostilni Strausovi. Mej drugimi točkami postavil je naš ključar g. I. Rebek umestni predlog, naj bi zadruga naročila nekaj strokovnih listov, nemških, ker slovenskih še nimamo, da bodo udje vsaj nekaj imeli od zadruge. Ugovarjal pa je predlogu neki Benesch in dokazal, da taki listi zadrugi nič ne koristijo, ker večina članov govori samo slovenski, ter ne razume nemški. Na podlagi te istinite resnice, pa zahteva g. I. Rebek, če je tako, da udje zadruge ne razumejo nemški, naj zadruga uraduje dvojezično in pošilja vabila, poročila itd. v obeh jezikih. A tej samo ob sebi razumni zahtevi protivil se je „tevtonski“ odbor in izrekel, da se tisti udje, ki nemški ne razumejo, po prijaznosti kolegov, lahko pomagajo, ker jim bodo oni, ki razumejo nemški, radi povedali kaj je pisanega. Človek se mora res smejati taki budalosti. Udje zadruge naj plačujejo zato udmino, da jim bude zadruga pošiljala spise, katere naj ti še le puste prevajati. Takih odnosajev in takih razmer najti je moč le v Calji. A g. I. Rebek ni bil zadovoljen z odborovim odgovorom in prosi, da se glasujejo njegovem predlogu. In glej, večina se izreče, naj se uraduje dvojezično. Pa kaj pomaga sklep, ko g. predsednik Schön zaloputne zapisnik in zatrdi na sveto, da tu notri se ne bude pisalo v drugem jeziku, kakor v blaženi nemščini. — Jasno se vidi iz tega, kako se dela nemščina in nemški obrtniki v Calju. A tudi tam ključašem popipali bodemo počasi zoba, le da se zavedo naši obrtniki in se otresejo jerebštva teh nemških kričavev. Sramotno je tudi res, da se naši ljudje puste voditi od teh veliko manj zmernih razgrajavev in jim ne obrnejo hrbta. Da pa ti „tevtonski“ olikanci popolno dovršijo svojo kulturno nalogo, namazali so hišo gosp. I. Rebeku. Res lepi odnosaji pri „olikanih“ celjskih Nemcih!

— (Goriške novice.) Deželnesodni svetnik v Gorici, Gorjup se pripravlja za pokoj. Bog ga nesi, kakor tudi njegovega somišljenika drž. pravdnika Vidulicha, kateri prosi za premeščenje in povijanje. — V kapucinski cerkvi v Gorici so neznači laški kulturonosci zapisali na spovednico besede „Evviva Gorizia italiana“, na zidu pa s čopičem „merda ai slafci“. — Kako se pri goriškem sodišču vsem meri z jednako mero, priča naslednji slučaj: Ko je g. Budin proti listu „Corriere di Gorizia“ in židinj Luzatto vložil slovensko obtožnico, zavrnila jo je ta, češ, da kot Italijanka ni dolžna sprejeti slovenske obtožnice. Sodišče je to koj sprevidelo, in vročilo židinj obtožnico obtožitelja Slovenca v laškem prevodu. Ko sta te dni dva slovenska kmeta, ki ne znata nobene laške besede, zavrnila laško obtožnico, in zahtevala slovensko, ju je preiskovalni sodnik zavrnil, češ, da to ne gre!

— (Velik pretep mej laškimi in slovenskimi delavci.) V Škodoju pri Trstu gradi kranjska industrijska družba plavže. Dotična dela izvršujejo poleg slovenskih delavcev tudi laški. Uprav satanška hudobnost laških delavcev je v soboto prouzročila velik pretep. Ko so opoldne delavci počivali, šli so neki laški delavci in razstrelili prav v bližini Slovencev neko skalo, ne da bi bili slovenske delavce obvestili. Storiili so to z očitnim namenom, da pobijejo nekaj Slovencev. Eksplozija je obsula slovenske delavce s kamni in mnogo iz njih je bilo zadetih. Pravi čudež je, da ni bil nihče ubit. Posledica tega je bil pretep, katerega se je udeležilo kacic 600 oseb. Dva Laha in jeden Slovenec so bili težko ranjeni. Polcija je aretovala tri osebe. — V nedeljo o polnoči je neki Fasconi napadel nekega Slovenca kličoč: Pojdi sem, slovenski prasec, da te razsekam na kose. Polcija je Fasconija aretovala; našla je pri njem veliko bodalo. Nekateri iz Italije došli delavci so sprevideli, da jim ni obstauka, ker se je vsled vladajoče razburjenosti bati, da se primerijo novi izgredi, in so se zategadelj odpeljali na Laško.

* (Zola in Brunetiére) Ferdinand Brunetiére, znani konservativni akademik in urednik „Revue des Deux Mondes“, čegar nazore o umetnosti in leposlovju je nedavno sila osmešil duhoviti Maks Nordau, in čegar citate s poslabo naslajo porablja jo klarikalni estetikastrji, ta aloviti Brunetiére je potoval nedavno po Ameriki ter ondi širokoustao in kofafuzno pradal o različnih možeh in različnih umetnostnih strokah. V New Yorku se je pa spravil iz nova na sovražnega Emila Zola ter z očitno slepim sovraštvom irdil, da je Zola izdal umetnost, da je Francoze, katerih niti ne pozna, pred vsem svetom onečestil itd. Skratka: zagrizeni estetikaster je pogrel ves nebroj opravičenih in izlaganih Zolinih napak ter vse skupaj zabelil — po znanih vzorih — s cenensmi prvokami in smelnimi podtikanjji. Kajpada je zavriskal ves antizolovski svet od vesolja, da je Zola iz nova tako „umorjen!“ — Nu reakcija ni izostala. Francoski dnevnik so se živahno potegnili za predrzno napadenega Zola. „Journal“ n. pr. pravi, da bo francoski literarni svet izrekel nad kritikastrom „quarantaino“. Zola sam pa ni na napade sploh ničesar javno odgovoril; svojim prijateljem pa je dejal: „Ves moj odgovor je: — pisal bom dalje po svoje. Sedaj imam dovolj posla z romanom „Paris“, ki bo začel — tako upam — izhajati že v septembru. Kar se tiče gospoda Brunetiéra, me njegove želitve niti ne doeežejo!“ — Vsekakor je resnica, imej kdo o Zoli kakeršnokoli maenje, da estane neovrženo dejstvo: Zola je kot umetnik in vodja ter početnik svetovno

slovstvo izpreminjajoče literarne smeri tako velik genij, da ostane njegova slava večna tudi navzlic vsem njegovim resničnim napakam in celo navzlic najnesramnejšim napadom zavistnih umetniških evnuhov in estetičnih švadronejev. Kakor kriče klerikalci, vender nimajo v vsej minoli in sedanji leposlovni literaturi moča, ki bi segel Zoli vsaj do — kolen.

* (Rimski indeks in francosko slovstvo.) V službi kongregacije za indeks, tako poroča „Revue des Arts graphiques“, so v vsaki kulturni deželi nekateri redovniki, katerih dolžnost je čitati razne knjige in poročati, ali so „vredne“ indeksa ali ne. Doslej ima indeks na 419 straneh že 8000 pisateljev in skoraj 20.000 del. Vsi ti pisatelji in vsa ta dela so prepovedana „pod smrtnim grehom“. Abecedni zaznamek teh prepovedanih pisateljev obsega imena, ki so slavna po vsem kulturnem svetu. Tako sta na indeksu za filozofom Victorjem Cousinom oba Dumasa, oče in sin, z vsemi slavnostnimi romani in dramami. Tudi Victor Hugo in Lamartine sta na rimskem indeksu. Da ne manjka ondi tudi duhovitih encyklopedistov, se razume. Tudi Larousses, Ledrain in Renan so proskribirani. Da je proklet Eugène Sue, se ni čuditi. Slavni kritik in učenjak Taine tudi ni ušel indeksu, kakor i Voltaire ne. — Povsem umljivo je, da so i vsa E. Zole dela prepovedana, dela istega Zole, katerega klerikalna klika ni pustila k papežu, da bi mu osebno razložil svoje literarno stališče. — Da, klerikalizem je polip z neštevilnimi sesalkami, s katerimi duši in mori povsod na svetu pravo umetnost in vsako svobodomiselnost.

* (Slutnje) Še povsem nerazložena psihična prikazen je slutnja, t. j. temno zavedanje nekega bodočega dogodka — žalostnega ali veselega. Največkrat pa slutnja kaže na nevarnost. Že milijone slučajev o nesrečnih slutnjah je podala človeška zgodovina, nov zanimiv slučaj pa se je zgodil pred kratkim. Usmiljenka Marija Magdalena iz pariške sirotišnice za slepe otroke je imela nakrat slutnjo, da bo umrla. V svojem strahu je zaupala svojo slutnjo dvem nuna, ki sta jo tolažili, češ, da je vendar povsem zdrava. Toda usmiljenka se ni dala pomiriti. Šla je k spovedi ter se pripravila povsem na smrt. In glej! Še tistega dne je — zgorela pri požaru pariškega bazarja. Društvo psihičnih vednostij — predsednik je abtė Brettes — se bavi sedaj z razlaganjem slutenj.

* (Vročekrvni Madjari.) V Alpavu blizu Budimpešte je železniška uprava sezidala postajo na kraju, kateri vaščanom ni bil všeč. Vaščani so se zbrali, so poslopje napadli, pregnali železniško osebje in hoteli postajo užgati. Ker so jim orožniki to branili, unel se je krvav boj. Orožniki so streljali in ubili jedno žensko, več drugih oseb pa ranili.

* (Po poroki so se stekli.) Minoli ponedeljek je bila v Losdorfu poroka, po tej pa velikansko ženitovanje. Ko je bilo vse popito in pojedeno, šli so svatje že pozno po noči domov. Dva svata, oba mlada — oba lepa, pa sta šla skupaj v spremstvu mlade žene in še mlajšega dekleta. Zabavali so se izborno, saj noč je bila jasna, gorka, zvezde so migljale, čvrčki so peli in vsa priroda je „dihala — poezijo“. Pri vsem tem pa še: želonci polni in srca polna! Nakrat pa je zahteval oni svat, čegar družica je bila žena, da s tovarišem menjata spremljevalki. Ker se je drugi svat branil prepustiti tovarišu svoje dekle, unel se je mej njima pretep. Razbila sta si glavi in okrvavljena obležala sredi ceste, družici pa sta izbežali.

* (Velika eksplozija.) V smodnišnico v Stefanskirchenu na Bavarskem je v nedeljo udarila strela. Smodnik, katerega se je v dotičnem poslopju hranilo nad 500 klg., se je unel in je s tako silo eksplodiral, da je razrušil enajst drugih paviljonov in izruval iz zemlje več draves, da, celo v dva kilometra od smodnišnice oddaljenem mestecu je bilo vsled eksplozije pobitih več oken in polomljenih nekaj vrat.

* (Ruska Sibirija.) Kakor poroča „Novoje Vremja“, so se izvršile v poslednjih treh letih v Sibiriji velikanske izpremembe. Kjer so bile prej puščave, kjer so bila skrivališča roparjev, kjer prej ni bilo živga človeka, tam so sedaj železnice, cvetoča mesteca, rodovitna polja in plodni pašniki. Dočim je bila prej Sibirija grozno polje kazencev, selijo se sedaj ljudje radovoljno v Sibirijo, kjer se na carjev ukaz vse izboljšuje. Tako postane kmalu nekdanja strašna Sibirija nova „obljubljena dežela“.

* (Velikanska nesreča.) Se je zgodila v industrijalnem mestecu Voiron na Francoskem. Voiron je štel 11.000 stanovnikov. Morska troba je v soboto zvečer preplavila celo mesto, podrla vse tovarne in razrušila mnogo hiš. Škoda se ceni na 10 milijonov frankov. Več oseb je utonilo. Voda je bila v mestu 6 metrov visoka.

* (Anarhisti v Barceloni) se zopet oglašajo, dasi jih španska oblastva brez usmiljenja preganjajo in pobijajo. V soboto je neki anarhist vrgetl v hišo necega obč. svetnika dinamitno bombo, katere je razpočila in skoro vso hišo demolirala. Škoda je jako velika. Anarhist je srečno odnesel pete.

Slovenci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so v zadnjih treh tednih poslali: G. dr. Anton Mihalič v Ljutomeru zbirko 5 gld. 10 kr.; darovala sta gg. Vaksel in Kralj po 50 kr., drugo je iz nabiralnika v kavarni pri g. Sršenau. — Sl. posojilnica na Dolu pri Hrastniku 5 gld. — Slavna posojilnica v Marenbergu 10 gld. — Is nabiralnika v gostilni g. Pebanija v Žužemberku 5 gld. 84 kr. — Ženska podružnica v Gorici 50 gld. — Ženska podružnica v Prvačini 35 gld. — Slavna okrajna posojilnica v Mokronogu 10 gl. — Ženska podružnica v Sežani 80 gld. letnine in 50 gld. kot prvo polovico žeste pokroviteljnine. — Podružnica v Celju 68 gld. 41 kr. — Slavna tržaška posojilnica in hranilnica 100 gld. pokroviteljnine. — G. Podlimbarski 5 gld. — Čast. g. Ivan Vrhovnik, župnik v Trnovem v Ljubljani, 3 gld. mesto venca na krsto č. g. župnika Kačarja. — G. Ručigaj 3 gl. 55 kr., nabranih ob poroki Feliksa in Jozefa Trepelj v Čačejevi gostilni na Račici. — Moška podružnica v Trstu 250 gld. — Prisrčna hvala vsem darovalcem in zlasti damam, ki neustrahovano skrbijo za slovensko mladino! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Književnost.

— K. Donizetti. Letošnjo jesen se bo, poseben svečano v njegovem rojstvenem mestu, proslavljala stoletnica rojstva italijanskega, svoj čas svetovnoznane in izvanredno priljubljenega skladatelja Kajetana Donizettija.

Da opozorimo slovenske glasbene kroge na to slavlje, da morda i naša slovenska opera proslavi njegov spomin z uprizoritvijo kake njegove opere, katerih nekatere so se vzdžale z največjim uspehom i do danes po raznih odrih, napisali smo že sedaj naslednje skromne vrstice.

Donizetti se je porodil v Bergamu 25. septembra 1797. Muzikalno izobražbo je dobil od Simona Mayerja v svojem rojstnem mestu, od Matteija in Pilotija v Bologni; izkazal se je kmalu mojstra v raznih, zlasti cerkvenih skladbah. — Vstopil je v tedaj v Italiji garnizirajočo avstrijsko vojsko ter pri nameščenju svojega polka po raznih italijanskih mestih imel priliko, seznanjati se z mnogimi skladatelji in umetniki. Ker so nekatere njegove opere imele lep uspeh, izstopil je iz vojske, da se povsem posveti skladateljstvu. Leta 1834 je postal kapelnik in učitelj na neapolitanskem konservatoriju, l. 1838 vodja tega zavoda, l. 1839. se je odpovedal tej službi in preselil v Pariz. L. 1842. in 1843. je preživel na Dunaju, kjer je bil imenovan dvornim kapelnikom in komornim skladateljem. Povrnivši se v Pariz, je kmalu vsled silnega duševnega napora zblaznil in umrl 8. aprila l. 1848 v Bergamu v blaznici. — Donizetti je slovel zlasti po svojih operah, katerih je zložil 64, in katerih je večina uspevala z največjim priznanjem. Do danes ohranile so se od teh le štiri, ki slove kot mojsterska dela, dočim so druge kljub svoji časni uspehom, sčasoma izginile raz odre. Od omenjenih oper ste dve komični, dve tragični.

„Elisire d' amore“ (ljubavna pijača) predstavlja se je prvič l. 1832. v Milanu. Izbornemu tekstu ustvaril je skladatelj karakteriistično glasbo, označujoč domišljavega vojaka Belcore in jezičnega sleparja Dulcamaro, koketno zaljubljenko Adino in preprostega poštenjaka Nemorino. — „La Fille du regiment“ (Polkova hči) se je v prvič uprizorila leta 1840 v Parizu. V Ljubljani predstavlja se je 28. aprila leta 1878 v slovenskem gledališču Müllerjeva, po nje posneta opereta. — Tekst podaja dobro razvito in zanimivo razpleteno vojaško epizodo, glasba dobro karakteristiko zaljubljenca Tonia, segave marketendke Marije, poštenjaka ropotača nadrednika Sulpica in ponosne grofice. Mnoge melodije so postale zelo priljubljene. — „Lucrezia Borgia“ prvič v Milanu 1834 uprizorjena, obravnava krvavo epizodo iz zgodovine te zloglasne plemenitaške obitelji. Najbolje je muzikalno označena Lucrezia, dasi kontrastuje v nji ljubeča mati in grozna morilka, in trinog Alfonso. — Gennaro je običajen ljubimec tenorist; — uloga Orsinijeva (s svetovnoznano napitnico) je pisana za alt in rafinirano. Iz te opere so zaslule mnoge melodije. — „Lucia di Lammermoor“, opera, v kateri je krasna melodika in izborni ensembli, uprizorila se je prvič l. 1835 v Neapolju. Tekst ji je posnet po W. Scottovi povesti. — Poleg teh so najznamenitejše še: „La favorite“ (Pariz 1840). „Linda di Chamounix“ zložena za Dunaj (1841) in „Don Pasquale“ (Dunaji 1843). — Glasbeni kritičarji prištevajo Donizettija najveljavnejšim italijanskim opernim skladateljem. — Letos se bo v njegovem rojstnem mestu odkril krasen spomenik, in priredila velika glasbena razstava v njegovo proslavo. Ker je dalj časa bival in deloval na Dunaju, odpošlje se tudi od tod mnogo doneskov k tej izložbi. Ti so razstavljeni za teden dni pred odpošiljativjo v dunajskem avstrijskem muzeju in obsegajo rokopise, pisma, portrete Donizettijeve, gledališke liste in recenzije njegovih del, podobe pevcev in pevki, ki so se v dunajski operi odlikovali v Donizettijevih skladbah (med njimi slavna Jenny Lind in

Viardot-Garcia), tedanje operne kapelnike in ravnatelja Mat. Salvija. Donizetti je bil tudi častni član dunajske „Gesellschaft der Musikfreunde“ ter je našel sploh toliko priznanja in odlikovanja v Avstriji, da se po pravici spominjamo veselo njegove proslave. A tudi kot umetnik sam zasluži — ne glede na omenjene okolnosti — časten in hvaležen spomin. — S—

— „Vienac“, br. 23. prinaša to-le vsebino: Zdravi i bolesni. Pripoviest. Piše A. M. S. — Kako je mladenec Matija Matijašev bio u zao čas po se jednom mršav, a drugi put debeo. — Njegova preuzvišenost na praznicama. — Spisal Eariko Castelunovo. — Bilješke s puta. Piše L. Ladanjski. — Richepinov „Chemineau“. Piše M. Sabić. — Pesni: Ostani s nami! (Al. Rožič.) — Slovenki. (Mih. Nikolić.) — Listak.

Brzjavke.

Gradec 9. junija. Združene nemške stranke sklicujejo nemški strankarski shod za Štajersko in Koroško v Gradec.

Dunaj 9. junija. Oficijozno se javlja, da je predsedstvo gospodske zbornice dobilo uradno obvestilo, da je vzel cesar adresu gospodske zbornice s posebnim zadovoljstvom na znanje.

Dunaj 9. junaja. Shod nemških juristov, kateri bi se imel vršiti v Gradcu, se je radi političnih razmer odložil na nedoločen čas.

Dunaj 9. junija. Posl. Wolf, kateri je dobil poziv, naj nastopi svojo kazen, je prosil šest mesecev odloga. Sodišče je njegovo prošnjo odbilo.

Dunaj 9. junija. Štrajk uslužbencev tukajšnjega tramvaja je končan.

Atene 9. junija. Vlada je izročila zastopnikom velesil spomenico, v kateri zahteva, naj se čim prej doženejo pogajanja glede miru in naj velesile posredujejo, da se naredi konec grozovitostim, katere uganjajo turški vojaki v Tesaliji.

Atene 9. junija. Guverner Krete postane vojak jedne nevtralnih evropskih držav, na noben način pa ne bo državljan katere izmej velesil.

Rim 9. junija. Parlament je z veliko večino odobril zakonski načrt o reorganizaciji italijanske vojske.

Narodno-gospodarske stvari.

— Goriška ljudska posojilnica je imela 1896, l. 506.864 gld. 1 kr. denarnega prometa in sicer za 215.002 pld. 78 kr. več, kakor l. 1895. To je pač velikanski napredek! Dohodki so znašali 258.637 gld. 3 kr., izdatki 248.226 gld. 98 kr. Rezervni zaklad znaša 11.495 gld. 64 kr., čistega dobička pa je bilo 3529 gld. 16 kr.

— C. kr. trgovsko ministerstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici, da se bodo oddala v penezokovnici v Madridu (Administracion de la Moneda y del Timbre) večja dobavanja oglja, lesa in olja v pokritje potrebščin v finančnih letih 1897/7, 1898/9, 1899/1900. Natančnejši pogoji nahajajo se pri c. kr. avstrijskem muzeju na Dunaju.

— Državne železnice. Delna proga Halicz-Podwysokie državne železnice Halicz-Ostrów Berezowica (Tarnopol) s postajami Bołszowce, Skoromachy stare in Lipica dolna se odpre javnemu prometu dne 1. julija 1897. Ta dan se torej odpre vsa državnoželezniška proga Halicz-Ostrów Berezowica (Tarnopol) s postajami Bołszowce, Skoromachy stare, Lipica dolna, Mieczyzów, Krzywe, Kozowa, Słoboda Teofilówka, Denysów-Kupczynce, Chodacków wielki in Ostrów Berezowica za splošni promet, s postajicama Nagrabie in Bucniów za promet z ljudmi, prtljago in tovarnino ter postajica Ostrów samo za promet z ljudmi in s prtljago. Postaji Podwisokie in Potutory ostaneta i nadalje še zaprti. Zjedinjeno se razveljavlja za delno progo Podwysokie-Tarnopol izdani vozniki red in stopi v veljavo splošni, z lepakom list V., oziroma V b (od 1. maja 1897) veljavni vozniki red.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobroznane, pristnega „Mell-ovega Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkote prebavljenja. Originalna škatljica 1 gld. a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (97-8)

Izborna deluje

Tanno-Chinin tinktura za lase

okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga

(90—22)

lekarna M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1 zraven mesarskega mostu.

Iz uradnega lista.

Isprilne ali eksekutivne dražbe: Frana Zafreda posestvo v Stari Sušici in Stefana Lagoja posestvo v Suhorji, oba (v drugič) dne 11. junija v Postojini. Janeza Benko zemljišča v Planini, cenjena 500 gld., dne 11. junija in 9. julija v Vipavi. Simona Zajca posestvo v Št. Jakobu, cenjeno 1652 gld., (v drugič) dne 12. junija v Ljubljani. Ivo Simičiča posestvo v Radovičah, cenjeno 300 gld., (v drugič) dne 12. junija v Metliki. Antona Žetkota posestvo v Dolnji vasi, cenjeno 795 gld., dne 12. junija in 10. julija v Senožečah. Matije Žlogarja posestvo v Vidočah, cenjeno 1237 gld., in Janeza Pluta posestvo v Draščah, cenjeno 230 gld., oba dne 12. junija in 15. julija v Metliki. Matije Štruklja zemljišča v Štrukljivasi, cenjena 2242 gld., dne 14. junija in 14. julija v Ložu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. junija: Marija Stepančik, posestnica, 76 let, Gradaške ulice št. 10, otrpnenje srca. Dne 6. junija: Angela Cerar, izvoščeka hči, 10 dni, Opekarska cesta št. 55, želodčni in črevesni katar. — Marija Narobe, delavčeva hči, 2 mes. 28 dni, Vodmat št. 85, božjast. Dne 7. junija: Anton Rebernik, delavčev sin, 1 mes., Vodmat št. 19, božjast. — Ivan Hausrückler, c. kr. deželobrambovec, 23 let, Brambovska cesta št. 6, se je ustrelil. V deželni bolnici: Dne 2. junija: Ivan Šimenc, dninar, 45 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
8.	9. zvečer	733,5	19,0	sl. szah.	skoro jas.	
9.	7. zjutraj	733,8	17,2	sr. jvzh.	oblačno	2,5
	2. popol.	732,3	16,5	sl. jzah.	nevihta	

Srednja včerašnja temperatura 20,2°, za 3,3° nad normalom.

Dunajska borza

dne 9. junija 1897.

Skupni državni dolg v notah	102	gld. 25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	25	
Avstrijska zlata renta	123	35	
Avstrijska krona renta 4%	100	80	
Ogerska zlata renta 4%	123	05	
Ogerska krona renta 4%	99	90	
Avstro-ogerske bančne delnice	958	—	
Kreditne delnice	365	75	
London vista	119	50	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	62 1/2	
10 mark	11	73	
20 frankov	9	62 1/2	
Italijanski bankovci	45	40	
U. kr. cekini	5	65	

Dne 8. junija 1897.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	155	gld. 75	kr.
Državne srečke iz l. 1854 po 100 gld.	159	—	
Dunavske reg. srečke 5% po 100 gld.	127	60	
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	99	80	
Kreditne srečke po 100 gld.	199	—	
Ljubljanske srečke	22	25	
Rudolfove srečke po 10 gld.	25	25	
Akije anglo-avstr. banke po 200 gld.	159	75	
Tramway-drž. volj. 170 gld. a. v.	416	—	
Papirnat rubelj	1	26	

Danes ob 5. uri popoldne je poklical Vse-mogočni k sebi predobro ženo, oziroma mater

Amalijo Kecelj roj. Likar

oskrbljeno s svetimi zakramenti za umirajoče, v 39. leta njene dobe.

Najine nepozabne pogreb bode v četrtek, dne 10. junija t. l., ob 4. uri popoldne iz hiše na Kongresnem trgu št. 2.

Naznanjajoč brez vsake posebne objave to žalostno vest, priporočava blago rajnico v spomin in molitev.

Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Vence hvaležno odklanjaja. (860)

Ljubljana, dne 8. junija 1897.

Alojzij Kecelj,
soprog.

Amalija,
hči.

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov v vseh barvah

(98—41) priporoča

Karol Recknagel.

Turistom, častnikom, peš-potovalcem se najboljše (645) priporoča gotovo učinkujoči Benoit-ov (10)

Salicyl-obliž za kurja očesa

v pismih à 40 vinarjev proti kurjim očesom, trdi koži itd. Zaloga pri g. J. Mayer-ju, lekarnarju v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1897.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Proga čez Trbiž. (15-129)

Ob 12. uri 6 min. po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Paris, čez Klein-Reidling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 6 min. zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontal, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Klein-Reidling v Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marijine varo, Hebr. Francove varo, Karlovo varo, Prago, Lipeko, Dunaj via Amstetten. — Ob 11. uri 50 min. popoldne obojni vlak v Trbiž, Pontal, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 min. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Paris; čez Klein-Reidling v Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marijine varo, Hebr. Francove varo, Karlovo varo, Prago, Lipeko, Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 39 min. popoldne obojni vlak v Lesce-Bled, (le ob nedeljah in praznikih). — Ob 7. uri 46 min. zvečer obojni vlak v Lesce-Bled.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 30 min. zvečer mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Proga iz Trbiža.

Ob 5. uri 52 min. zjutraj obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischl, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 55 min. zjutraj obojni vlak iz Lesce, Bleda. — Ob 11. uri 20 min. popoldne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Hebr. Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Linca, Pontal. — Ob 4. uri 57 min. popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontal. — Ob 9. uri 6 min. zvečer obojni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipekega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Hebr. Marijinih varov, Planja, Budejovic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovec, Pontal. — Ob 10. uri 25 min. zvečer obojni vlak iz Lesce-Bleda (le ob nedeljah in praznikih).

Proga iz Novoga mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnika.

Ob 7. uri 23 min. zjutraj, ob 2. uri 6 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. zvečer, ob 10. uri 25 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. zjutraj, ob 11. uri 8 min. popoldne, ob 6. uri 30 min. zvečer, ob 9. uri 56 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Anonsna ekspedicija Rudolf Mosse

Telefon 2664 Dunaj I., Seilerstätte 2

Osnanila vsake vrste se vprejemljejo po istih izvirnih cenah, kakor v upravnistvih častnikov samih in se točno razglašajo. — Pri večjih inercijskih naročilih se dovoljuje najvišji rabat. Stevčarki stroškov, katalogi itd. itd. brezplačno in brez stroškov. Originelni načrti za osnani se zadovoljno dobavljajo.

Jedino pristen BALZAM

(Tinctura balsamica) iz angelja varuha lekarnar in tovarne farmacevtskih izdelkov A. Thierry v Pregradi

pri Rogatcu-Slatini.

Po zdravstvenem oblatstvu preskušeno in ocenjeno.

Najstarejše, najreelnejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo, tolažeče prsne in pljučne boli, krč v želodcu itd. za notranjo in vnanjo uporabo.

V znak pristnosti je vsaka steklenička zaprta s srebrnim tobolecom, v katerem je vtisnjena moja firma: „Adolf Thierry, lekarnar pri angelju varuhu“. Vsak balzam, ki nima gori stoječe zeleno tiskane varstvene znamke, naj se zavrne kot tim manj vredno čim cenejše ponarejenje. Pazi naj se torej vedno na zeleno varstveno znamko zgoraj stoječo! Ponarejalci in posnemovalci mega jedino pristnega balzama, kakor tudi prodajalci brezvrednostnih ponarejenih, občinstvo slepečih družih balzamskih znamk, se bodo na podlagi zakona za varstvo znamk strogo sodno preganjali in kaznovali. Kjer ni nobene zaloge mojega balzama, naj se naroča naravnost na adresu: Angelja varuha lekarnar (Schutzengel-Apotheke) A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini. Cena franko za vsako poštno postajo na Avstro-Ogerskem je za 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K 60 vin. Manj nego 12 malih ali 6 dvojnih steklenic se ne pošilja. Razpošilja se samo proti poprejšnjemu nakazilu ali povzetju zneska. (837—1)

Pazi naj se vedno natančno na gorju zeleno varstveno znamko, katero mora imeti v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar v Pregradi pri Rogatcu-Slatini.

Lepo, prijazno

poletno stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje in kleti, se odda takoj za počitnice v najem v dobro znani vasi Podutik pri Vodniku. (823—3)

Priprosta, spretna

prodajalka

za trafiko v Ljubljani se išče. — One, ki zamorejo položiti kavcijo, imajo prednost. — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo tega lista. (850—3)

Išče se

kantinerja

za delavce pri zidanju neke c. kr. vojaške trdnjave pri Pulju kjer dela 600 mož in bo to delo trajalo najmanj 3 leta. Dotičnik mora biti oženjen in mu žena mora povsem sposobna kuharica, oba pa splošno v gostilniški stroki podjetna in jako delavna biti. Zateva se dalje znanja slovenskega, nemškega in vsaj deloma italijanskega jezika, kakor tudi nekaj kavcije za inventar, katerega bi se dotičnemu v porabo dalo. Kantinerji, koji so bili že kot taki pri grajenju železničnih prog, imajo prednost.

Natančne pogoje, oziroma ponudbe se prosi poslati na (846—3) Viljem Grum, Polj.

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

železniška postaja Varazdinske toplice pošta in brzojav

ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).

Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu l. 1894. 58° C vroč vrelce, žvepljeno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrajni in kosteni v čenkih, boleznih v zgibih in otrpnenju po vnetih in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, poltuh in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistih, mehurnem kataru, škrofeljnih, angeliški boleznih, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd. (550—8)

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jaboiku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varazdinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnistvo kopališča.

Zdravniška posla daja kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštne prosto

oskrbnistvo kopališča.

Največji izbor.

Dr. Friderika Lengtel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrta njeno deblo, je od pamtveka znan kot najzvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan neznatne luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgleda na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podleže beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj nagio pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50.

Dr. Friderika Lengtel-a

BENZOE-MILO.

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalaše pripravljeno, 1 komad 60 kr. (329—7)

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkoczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Iz druge roke želi se kupiti
decimalna tehtnica.

Ponudbe naj se blagovolijo pod „št 61“ adresovati na upravništvo „Slov. Naroda“.
(859)

Samski gospod

Išče za mesec avgust lepo stanovanje, obstoječe iz 1 ali 2 svetlih, nemeblovanih sob, s postrežbo, eventuelno tudi s hrano.

Več pove iz prijaznosti upravništvo „Slov. Naroda“.
(858-1)

Poštni in brzojavni upravitelj

zmožen slovenskega, hrvaškega, nemškega in italijanskega jezika, želi svoje sedanje mesto prenesti. Zamore vsak urad samostojno voditi in je sedaj tudi kot adjuvator na neki večji pošti. — Ponudbe vzprejema iz prijaznosti upravništvo „Slovenskega Naroda“.
(857-1)

RONCEGNO

najmočnejša naravna arsen in železo sodr-
žujoča mineralna voda

priporočena od prvih medicinskih avtoritet pri:
anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in žen-
skih boleznih, malariji itd.

Pitno zdravljenje uporablja se skozi celo leto.
Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in lekarnah.

Kopalisce Roncegno Južno Trdsko, postaja vatsuganske železnice,

1 1/4 ure oddaljeno od Tridenta, mineralna, blatna, parna kopalj. popolno zdravljenje z mrzlo vodo, elektroterapijo, masažo, zdravilna gimnastika. Višina nad morjem 535 metrov, prekrasna lega, zaščitena od vetrov, dišeč, suh zrak, brez vsega prahu, stalna temperatura 18 do 22 stopinj. Zdravilišče prve vrste z obširnimi lepimi parkom, prekrasen razgled na dolomite, 200 sob za tujece, obojevalnice in bralne sobe, zdraviliški salon. Povsod električna razsvetljava, zdraviliška godba, lawn-tennis. Senčnata izprehajališča, lepi izleti. Sezona maj-oktober. Prospekte in pojasnila daje kopalisko ravnateljstvo v Roncegno.
(575-6)

2 stanovanji

se oddasta s 1. avgustom t. l. na Poljan-
ski cesti št. 72 (773-3)

in sicer: št. 28 (soba, kuhinja in drvarnica) in
št. 33 (soba, kuhinja in drvarnica).

Več lepo opravljenih sob

za tujece, najbližje kopeli v Dolenjskih To-
plicah, odda po nizki ceni

(830-4) Ignacij Sitar.

Vintgar!

Žumrova restavracija

se p. n. turistom in obiskovalcem te sloveče divjeroman-
tične soteske priporoča z dobro in ceno postrežbo.
Dobiva se vedno sveže pivo, pristna vina,
mrzla in gorka jedila.
(833-3)

Ljubljana, dne 2. junija 1897.

P. n.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem poleg svoje dosedanje trgovine
s papirnatimi vrečami in s papirjem na debelo otvoril na tukajšnjem
trgu na Sv. Petra cesti št. 6

tudi še na novo ustanovljeno

→ prodajalnico →

kjer bodem razpečaval isto tako na drobno

**papir vsake vrste, kakor tudi vse druge pisalne
in risalne potrebščine.**

Posebno opozarjam na različne uvedene najnovejše ipsojalitete v
napominanih strokah, kakor tudi na nove šolske zvezke, katere sem priredil v
prid „Učiteljskemu konviku v Ljubljani“.

Nadalje prevzel sem razpečavanje „narodnega papirja“ v prid „Narod-
nemu domu“ ter se pri meni nahaja tudi izključna zaloga „Ciril-Methodovih
svinčnikov“, katere sem založil v družbene namene.

Pričakujoč prav obilnih in mnogobrojnih naročil, zagotavljam sl. občin-
stvu cene in vsikdar točne postrežbe ter se priporočam

z najodličnejšim spoštovanjem

Jos. Petrič

izdelovatelj papirnatih vreč, šolskih zvezkov ter
tovarniška zaloga papirja v Ljubljani.

(818-3)

F. P. Vidic & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množno

zidarske opeke, zarezane opeke

(izdelane iz najbolje znane Vrhnjske gline) z zraven spadajočo
stekleno zarezano opeko in strešnimi okni
iz vlitega železa

lončene peči in štedilnike

(lastnega izdelka)

Roman-cement

Dovški Portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!! (406-23)

P. n.

Usojam si uljudno naznanjati, da sem na tukajšnjem trgu,

Tržaška cesta št. 14

otvoril

špecerijsko trgovino.

Z izvrstnim blagom ter primerno nizkimi cenami upam
ustreči vsem zahtevam ter se bodem trudil, zadovoljiti vse
častite odjemalce z reelno in solidno postrežbo.

Priporočuje se najuljudneje za mnogobrojni obisk

z velespoštovanjem

Adolf Kopriwa.

(855-1)

Zaloga oblačilnega blaga iz konkurzne mase

Rudolfa Bayer-ja

v Ljubljani, Stari trg šte. 5

se bode od dne 9. junija naprej

**na debelo in drobno pod navadno tovarniško
ceno prodajala.**

V zalogi se nahaja

**mного volnenega blaga za ženska krila, perilnih
kambrikov in vsake vrste podlog za obleke.**

Tudi se prodá

Werthheimova blagajnica in trgovinska oprava.

Na to ugodno priliko se trgovci z dežele posebno opozarjajo.

V Ljubljani, dne 8. junija 1897.

(856-2)

Vožnji red državne železnice

od 1. junija 1897.

Ljubljana — Trbiž.

705	1150	402	539	746	1205	iz	Ljubljane (juž. kol.)	v	552	765	1120	457	906	1025
708	1153	405	542	749	1208	v	Ljubljana (drž. kol.)	iz	549	762	1117	454	903	1022
713	1157	410	544	751	1209	iz	Vižmarje	↑	545	761	1114	449	898	1018
722	1206	419	553	800	1219	↑	Medvode	↑	537	743	1106	441	890	1007
733	1217	431	564	811	1231	↑	Škofja Loka	↑	526	733	1096	430	839	953
747	1229	443	576	823	1243	↑	Krauj	↑	513	720	1044	417	826	937
802	1243	456	589	834	1256	↑	Sv. Jošt (postajal.)	↑	458	705	1031	402	811	920
807	1248	461	594	839	1261	↑	Podnart-Kropa	↑	450	696	1025	392	803	912
821	1262	475	608	853	1275	↑	Otoče (postajal.)	↑	438	644	1014	340	751	858
827	1268	481	614	859	1281	↑	Radovljica (postajal.)	↑	431	637	1008	333	744	850
839	1280	493	626	871	1293	↑	Luce-Bled	↑	419	626	996	321	732	836
851	131	515	648	893	1315	↑	Žerovnica	↑	413	620	990	315	726	829
902	142	554	687	904	1366	↑	Javornik	↑	359	539	930	255	706	796
913	152	603	736	915	1377	↑	Jesenice	↑	349	528	924	248	696	786
922	201	612	745	924	1386	↑	Dovje	↑	343	524	920	244	692	782
939	219	630	763	942	1404	↑	Kranjska Gora	↑	322	506	906	218	629	739
1000	240	651	784	963	1425	↑	Radeče-Bela Peč	↑	300	486	846	165	606	711
1013	253	704	837	1016	1478	↑	Trbiž	↑	245	331	834	142	552	654
1027	307	717	850	1030	1492	↑			228	316	820	126	535	639

Ljubljana — Straža.

615	1255	650	715	1305	iz	Ljubljane (juž. žel.)	v	819	232	835		
627	1267	662	727	1317	↑	Ljubljane (dol. žel.)	↑	808	221	824		
638	1278	673	738	1328	↑	Lavrica	↑	792	206	809		
646	1286	681	746	1336	↑	Škofljica	↑	745	159	765		
700	145	719	799	1409	↑	Šmarje-Sap	↑	731	144	748		
725	208	745	825	1472	↑	Grosuplje	↑	721	133	738		
739	224	759	839	1486	↑	Zalna (postajal.)	↑	640	103	703		
761	242	777	857	1504	↑	Višnja Gora	↑	629	1261	652		
805	316	825	915	1589	↑	Zatičina	↑	614	1232	637		
814	326	834	924	1598	↑	Št. Vid pri Zatičini(p.)	↑	603	1167	626		
820	335	840	930	1604	↑	Radohova Vas	↑	567	1161	620		
835	361	866	956	1630	↑	Št. Lorenč n. K. p. z. p.	↑	542	1132	605		
844	404	904	994	1674	↑	Velika Loka	↑	535	1124	598		
859	436	936	1026	1706	↑	Trebnje	↑	522	1107	585		
921	521	921	1011	1791	↑	Mirna Peč	↑	457	1024	520		
943	544	1003	1033	1813	↑	Novo Mesto	↑	433	950	466		
956	600	1059	1089	1869	↑	Straža	↑	403	930	446		
1015	619	1078	1108	1928	↑			1024	911	427		

Grosuplje — Kočevje.

715	200	735	1025	1025	iz	Grosuplja	v	714	125	732		
731	216	751	1041	1041	↑	Predole (postajal.)	↑	669	110	717		
740	225	760	1050	1050	↑	Čušperk	↑	650	101	708		
755	240	775	1065	1065	↑	Dobre Polje	↑	635	1246	653		
807	252	827	1077	1077	↑	Velike Lašice	↑	633	1234	641		
828	313	848	1138	1138	↑	Ortenek	↑	604	1215	622		
845	330	865	1155	1155	↑	Ribnica	↑	541	1152	569		
912	357	932	1182	1182	↑	Srednja Vas	↑	515	1125	533		
920	405	940	1230	1230	↑	Kočevje	↑	506	1116	524		

Ljubljana — Kamnik.

723	205	650	1055	1055	iz	Ljubljane (drž. kol.)	v	658	1108	620	955	
736	218	704	1068	1068	↑	Tavčarjevdvor(post.)	↑	643	1155	607	912	
739	221	707	1071	1071	↑	Črnuče (postajal.)	↑	638	1051	603	937	
800	242	723	1092	1092	↑	Trzin	↑	618	1031	543	917	
808	250	731	1100	1100	↑	Domžale	↑	611	1024	536	910	
818	300	745	1114	1114	↑	Jarše-Mengiš	↑	567	1013	525	900	
823	305	750	1119	1119	↑	Homec (postajal.)	↑	548	1006	518	853	
837	319	807	1133	1133	↑	Kamnik	↑	535	963	505	840	

* Se vozi le ob nedeljah in praznikih.
Nočni čas od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut jutraj (6⁰⁰ do 5⁵⁹) označen je s tem,
da so podčrtane številke minut.